

Ultraviolet lys – er det farligt ?

”UV-lysfælder” eller ”elektriske insektfangere”, som de også kaldes, har været anvendt til indfangning og afdræbning af flyvende insekter, hvor de er uønskede – f.eks. i forbindelse med fødevarer – i mange år. Disse fælder virker ved, at fældernes lysstofrør udsender ultraviolet lys, som tiltrækker flyvende insekter til fælden, hvor de fastholdes på en limplade eller dræbes på en metalrist med højspænding på.

Af hensyn til effektiviteten bør fælderne være tændt døgnet rundt, og lysstofrørene bør skiftes ca. én gang årligt om foråret, idet den tiltrækkende effekt da er aftaget betydeligt.

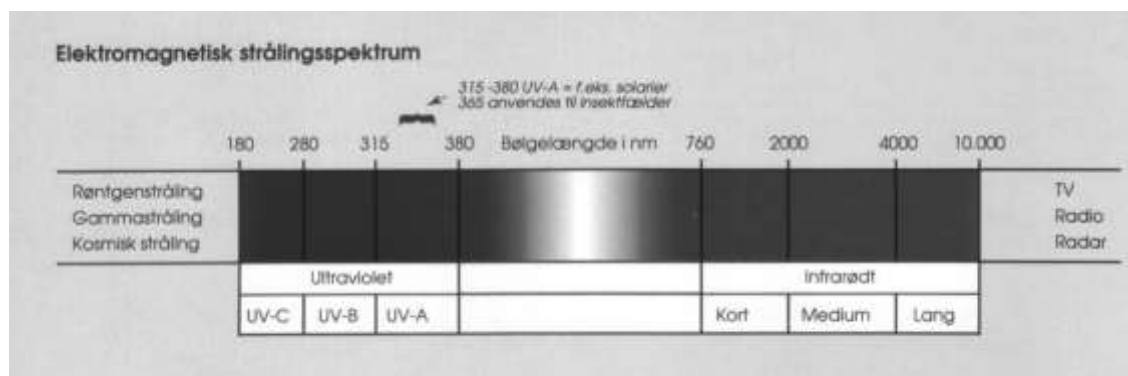
Fra fælderne udsendes ultravioletlys, og man kunne derfor stille spørgsmålet, om denne stråling kan være skadelig for de mennesker, der opholder sig i nærheden.

Lys er elektromagnetisk stråling med forskellige bølgelængder, der angives i nanometer (nm). Den del af lyset, som vi er i stand til at se, ligger i området mellem 380-760 nm, hvorimod den del af spektret, der ligger herunder (ultraviolet lys) og herover (infrarødt lys) ikke kan ses af mennesker.

Den ultraviolette del af spektret inddeles i UV-A (315-380 nm), UV-B (280-315 nm) og UV-C (180-280 nm). UV-B og UV-C stråling anvendes f.eks. til sterilisation på hospitaler og i fødevarerindustrien, og denne stråling kan give risiko for skader på hud (eventuelt forårsage hudkræft) og øjne, hvis man ikke beskytter sig.

Solens stråler indeholder UV-stråling (hvoraf ca. 9% er ultraviolet), og det er denne, som giver os solbrændthed (UV-A og UV-B), ligesom specielle lysstofrør (solarierør) udsender lys, der kan brune huden.

De lysstofrør, der anvendes i insektfælder, udsender UV-A stråling med bølgelængde omkring 365 nm, dvs. kortbølget synligt lys (blåt) og UV-stråling i spectraet umiddelbart under synligt lys. Se figur.

Det virker derfor usandsynligt, at der skulle være sundhedsrisiko ved at være udsat for denne bestråling, og når man undersøger sagen yderligere hos myndighederne, kan vi referere følgende:

”Sundhedsstyrelsen henviste til Arbejdstilsynet, og i Direktoratet for arbejdstilsynet havde man aldrig haft henvendelser om disse fælder, endsize hørt om gener, der kunne være fremkaldt heraf.

Generelt kunne man henvise til en AMI-rapport nr. 31/1990 ”Lys, ultraviolet og infrarød stråling” skrevet af Paul Eriksen og udgivet af Arbejdstilsynet/Arbejds miljøinstituttet. Her er disse fælder dog ikke omtalt konkret.

I Danmark er der endnu ingen grænseværdier for UV-stråling, men de svenske vil formentlig være retningsgivende også for forholdene i Danmark. Arbejdstilsynet mente ikke umiddelbart, at der kunne være en sundhedsrisiko, men nævnte, at man kunne spørge hos producenten af lysstofrør.”

Vi har derfor bl.a. talt med Philips Lys A/S, som henviser til følgende ”advarelse”: ”Disse lysstofrør udsender ultraviolet stråling, som kan være skadelig for hud og øjne i arbejds situationer, hvor folk udsættes for denne stråling 8 timer om dagen, år ud og år ind. I sådanne situationer, hvor folk udsættes for direkte bestråling, bør disse lamper installeres mindst 1 meter fra personen”.

Konklusionen bliver altså, at denne bestråling efter al sandsynlighed er ufarlig for mennesker under normale forhold, der jo bl.a. indebærer, at fælderne installeres med adskillige meters afstand til mennesker.